

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen
Tjänsteskrivelse

Datum:
2026-04-27
Kulturnämnden

Diarienummer:
KTN-2025-00195

Handläggare:
Eva Olsson

Ny riktlinje för kulturnämndens bidrag till studieförbund

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

1. **att** uppdra till kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen att ingå avtal för att ansluta Uppsala kommun till Folkbildningsrådets kommunverktyg,
2. **att** anta Kulturnämndens riktlinje för bidrag till studieförbund enligt bilaga 1,
3. **att** fasa in den nya bidragsmodellen genom att bidrag till allmän studieförbundsverksamhet år 2027 fördelas till hälften enligt ny riktlinje och fördelningsmodell och till hälften enligt genomsnittliga bidragsandelar för studieförbunden för åren 2026–2025, samt
4. **att** bidrag till allmän studieförbundsverksamhet från och med år 2028 fördelas i sin helhet enligt ny riktlinje och fördelningsmodell.

Ärendet

Kulturnämndens nuvarande riktlinje för bidrag till allmän studieförbundsverksamhet knyter an till den tidigare statsbidragsmodellen som nu förändrats och därför har ett förslag på ny riktlinje och fördelningsmodell utarbetats. Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen har tagit fram förslag på en ny riktlinje som innebär anslutning till Folkbildningsrådets kommunverktyg för fördelning av bidrag till studieförbund.

Fördelningsmodellen består av två delar, varav en mindre del är kvalitetsinriktad och en större del beräknas utifrån genomförd verksamhet i Uppsala kommun de senaste två åren. Då en ny bidragsmodell kan innebära en viss omfördelning i bidragsandelar mellan studieförbunden föreslår förvaltningen en infasning av den nya bidragsmodellen. Infasningen innebär att medel fördelas till hälften enligt ny bidragsmodell för år 2027 och fullt ut från och med år 2028.

Beredning

Ärendet har beretts av kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen. Dialog har förts med Folkbildningsrådet, studieförbunden samt andra kommuner.

Föredragning

Bakgrund

Kulturnämnden fördelar årligen bidrag till studieförbund verksamma i Uppsala kommun för allmän studieförbundsverksamhet och för kultur och folkbildning inom vård och omsorg. Den nuvarande riktlinjen för kulturnämndens stöd till studieförbund verksamma i Uppsala kommun (bilaga 2) knyter an till Folkbildningsrådets riktlinjer för statsbidrag till studieförbunden. Då statsbidragsmodellen har förändrats från och med år 2024 behöver kommunens riktlinje också revideras.

21 november 2025, § 117, fattade kulturnämnden beslut om ny riktlinje för bidrag till kultur och folkbildning inom vård och omsorg, vilket utgör en del av det totala bidraget till studieförbunden. Förslaget i detta ärende gäller ny övergripande riktlinje för bidrag till studieförbunden, samt kriterier och fördelningsmodell för bidraget till allmän studieförbundsverksamhet, vilket utgör den större delen av det totala bidraget till studieförbunden.

Ny riktlinje för bidrag till studieförbund

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen har tagit fram förslag till ny riktlinje för bidrag till studieförbund (bilaga 1), som innebär att Uppsala kommun ansluter till Folkbildningsrådets kommunverktyg om verksamhet i studieförbunden (bilaga 3).

Den nya statsbidragsmodellen, med treåriga verksamhetsåtaganden, uppföljning, analys och referensgrupp, är svår att efterlikna på kommunal nivå utan kraftigt ökad administration. Folkbildningsrådet har därför tagit fram kommunverktyget, med tillhörande fördelnings- och rapportfunktion, för att möjliggöra för kommuner att fördela bidrag till studieförbunden utifrån såväl kvalitetsindikatorer som kvalitetssäkrad statistik över genomförd folkbildningsverksamhet. I framtagandet av verktyget har Folkbildningsrådet fört dialog med såväl ett flertal kommuner som med studieförbunden, och har justerat verktyget utifrån återkoppling och testning innan slutlig lansering. Uppsala kommun har deltagit som en av flera testkommuner.

En övergripande beskrivning av fördelningsmodellen i kommunverktyget finns i förslag till kulturnämndens riktlinje för bidrag till studieförbund, och en mer ingående och detaljerad beskrivning finns i bilaga 3. I korthet består fördelningsmodellen av två delar, där en mindre del fördelas utifrån mätning av kvalitetsindikatorer och en större del fördelas utifrån information om genomförd verksamhet i Uppsala kommun de senaste två åren.

Genom anslutning till Folkbildningsrådets kommunverktyg i och med beslut om ny riktlinje, bibehålls kopplingen till statsbidragsmodellen inom Uppsala kommuns bidrag till studieförbund. Folkbildningsrådet står för överblick nationellt och fördjupad kunskap inom folkbildning, samt bistår med kvalitetssäkring av statistik. Beräkningsverktyget innebär minskad administration och rapportfunktionen ger möjlighet till förbättrad överblick på lokal nivå över tid. Vidare kommer statistikdatabasen som den tidigare statsbidragsmodellen bygger på fasas ut på sikt, och vissa data samlas inte längre in från och med år 2024.

Förvaltningen föreslår att årsavgiften för kommunverktyget om 35 000 kr tas inom budgeten för bidrag till studieförbund (från och med år 2027), liksom det tidigare förfarandet när Uppsala Läns Bildningsförbund skötte beräkningen av kommunens bidrag och fakturerade för detta.

Infasning av ny fördelningsmodell

Övergången till en ny fördelningsmodell för bidraget till allmän studieförbundsverksamhet kan innebära en viss omfördelning i bidragsandelar mellan studieförbunden. Den nya modellen har något större fokus på unika deltagare än volym i studietimmar än tidigare, samt att beräkningen sker på genomförd verksamhet de senaste två åren i stället för fyra. Förvaltningen föreslår därför en infasning av den nya fördelningsmodellen för att ge studieförbunden en rimlig nivå av förutsägbarhet och stabilitet samt tid till eventuell anpassning.

I praktiken börjar ny riktlinje och bidragsmodell gälla för fördelning av bidrag till allmän studieförbundsverksamhet från och med år 2027. Förslaget är att för år 2027 fördela halva budgeten avsatt för bidrag till allmän studieförbundsverksamhet enligt den nya fördelningsmodellen, och halva budgeten enligt genomsnittliga bidragsandelar mellan studieförbunden för åren 2026–2025, vilket då bidrar till stabilitet och förutsägbarhet. Från och med år 2028 kan därefter fördelning ske enligt ny bidragsmodell fullt ut.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaden för anslutning till Folkbildningsrådets kommunverktyg ryms inom kulturnämndens budget.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 27 april 2026
- Bilaga 1, Förslag på kulturnämndens riktlinje för bidrag till studieförbund
- Bilaga 2, Tidigare riktlinje för kulturnämndens stöd till studieförbund verksamma i Uppsala kommun
- Bilaga 3, Beskrivning och avtalsvillkor, Folkbildningsrådets kommunverktyg

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen

Sten Bernhardsson
Förvaltningsdirektör

Kulturnämndens riktlinje för bidrag till studieförbund

Normerande styrdokument

Berörd verksamhet: Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen

Beslutsfattare: Kulturnämnden

Beslutsdatum: 2026-XX-XX

Diarienummer: KTN-2025-00195

Dokumentansvarig: Direktör för kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen

Policy

Riktlinje

Rutin

Vägledning

Innehåll

Inledning	3
Kulturnämndens bidrag till studieförbund.....	3
Syfte.....	3
Kriterier för bidrag till allmän studieförbundsverksamhet	3
Ansökan	3
Fördelningsmodell	3
Beslut	4
Redovisning.....	4
Ansvar	4
Relaterade dokument.....	4

Inledning

Riktlinjen utgår ifrån Uppsala kommuns policy för samverkan med aktörer i civilsamhället samt den kommunövergripande riktlinjen för bidrag till aktörer i civilsamhället och fria kulturlivet. Dessa dokument skapar en samlad styrning för kommunens samverkan med aktörerna, medan nämndspecifika riktlinjer som denna förtydligar kriterier och krav för enskilda bidragstyper.

Kulturnämndens bidrag till studieförbund

Kulturnämndens bidrag till studieförbund består av två delar. Dels bidrag till allmän studieförbundsverksamhet som beskrivs i denna riktlinje, dels bidrag till kultur och folkbildning inom vård och omsorg som beskrivs i en relaterad riktlinje. Av den totala budgeten årligen avsatt för bidrag till studieförbund fördelas vanligtvis omkring 80 procent i bidrag till allmän studieförbundsverksamhet och 20 procent i bidrag till kultur och folkbildning inom vård och omsorg.

Studieförbund som är godkända för statsbidrag och verksamma i Uppsala kommun kan ansöka om kulturnämndens bidrag till studieförbund.

Syfte

Syftet med kulturnämndens bidrag till studieförbund är att skapa förutsättningar för folkbildningsverksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin, skapar engagemang i samhällsutvecklingen, bidrar till bildning och utbildning, samt främjar delaktighet i civilsamhället och kulturlivet.

Kriterier för bidrag till allmän studieförbundsverksamhet

De studieförbund som de senaste två åren innan ansökan har redovisat minst 1 000 studietimmar och minst 100 unika deltagare per år, i folkbildningsverksamhet genomförd i Uppsala kommun, kan tilldelas bidrag till allmän studieförbundsverksamhet.

Ansökan

Bidraget utlyses en gång per år. Ansökningsdatum och anvisningar för ansökan finns på Uppsala kommuns webbplats.

Fördelningsmodell

Fördelning av bidrag till allmän studieförbundsverksamhet sker genom användning av Folkbildningsrådets kommunverktyg för fördelning av bidrag till studieförbund. Kommunverktyget ansluter till de fem verksamhetskvaliteterna som statsbidraget till studieförbunden utgår ifrån: bildning, demokrati och delaktighet, utbildning, civilsamhälle och kulturliv.

Fördelningen består av två delar:

- 8 procent av bidragsbudgeten fördelas utifrån kvalitetsindikatorer,
- 92 procent av bidragsbudgeten fördelas utifrån information om genomförd verksamhet i Uppsala kommun.

För båda delarna fördelas bidrag utifrån genomförd verksamhet de två senast avslutade verksamhetsåren, till 60 procent på det senaste året och till 40 procent på året innan dess.

I den kvalitetsinriktade delen sker fördelningen i ett rankingsystem med mätning av ett antal indikatorer relaterade till de fem verksamhetskvaliteterna bildning, demokrati och delaktighet, utbildning, civilsamhälle och kulturliv. Indikatorerna mäts på de arrangemang som är genomförda i Uppsala kommun. Bidrag fördelas jämnt med 20 procent utifrån vardera kvaliteten.

I den verksamhetsrelaterade delen av bidraget sker fördelningen utifrån information om genomförd verksamhet i Uppsala kommun. Bidrag fördelas

- till 60 procent utifrån unika deltagare,
- till 40 procent utifrån antal arrangemang och studietimmar.

De olika verksamhetsformerna tillgodoräknas enligt följande:

- till 60 procent utifrån studiecirklar,
- till 20 procent utifrån annan folkbildningsverksamhet,
- till 20 procent utifrån kulturprogram.

Beslut

Beslut om bidrag fattas av nämnd eller enligt nämndens delegations- och arbetsordning.

Redovisning

Redovisning av genomförd verksamhet i Uppsala kommun föregående år ska ske årligen. Datum och anvisningar för redovisning finns på Uppsala kommuns webbplats.

Ansvar

Kulturnämnden ansvarar för att följa upp och uppdatera riktlinjen.

Relaterade dokument

- Kulturnämndens riktlinje för bidrag till kultur och folkbildning inom vård och omsorg
- Policy för samverkan med aktörer i civilsamhället
- Riktlinje för bidrag till aktörer i civilsamhället och fria kulturlivet
- Kulturpolitiskt program och handlingsplan för Uppsala kommun

Riktlinjer för kulturnämndens stöd till studieförbund verksamma i Uppsala kommun

Antagna i kulturnämnden 2017-01-31, samt med förtydligande 2017-06-19 (KTN-2016-0436)
Reviderade av kulturnämnden 2025-11-21 § 117 (KTN-2025-00195)

Innehållsförteckning

Riktlinjer för stöd till studieförbund verksamma i Uppsala kommun	3
Grundläggande villkor och krav	3
Stöd till allmän studieförbundsverksamhet	3
Fördelningsprinciper Uppsala kommun	3
Organisationsbidrag.....	3
Tillgänglighetsbidrag.....	3
Ansökan.....	4
Redovisning.....	4
Utbetalning	4

Riktlinjer för stöd till studieförbund verksamma i Uppsala kommun

Uppsala kommun tillämpar de statliga villkoren för bidragsgivning till studieförbunden. Det innebär att folkbildningsrådets eventuella beslut om förändringar av villkoren för statsbidraget även förändrar det kommunala stödet. Inför 2017 antog folkbildningsrådet nya riktlinjer med stora förändringar, vilket gjorde att kulturnämnden valde att fatta ett aktivt beslut om att fortsätta tillämpa dem.

Grundläggande villkor och krav

Folkbildningsrådet formulerar och samlar de villkor, kriterier och regler som gäller i dokumentet ”Statsbidrag till studieförbund, villkor och fördelningskriterier”. Där finns beskrivning av fördelningskriterierna samt information om organisatoriska villkor, verksamhetsvillkor, uppföljning och kvalitetsarbete.

Stöd till allmän studieförbundsverksamhet

- Organisationsbidrag 10 %
- Verksamhetsbidrag 82 %
  - Studiecirkel (62 %)
  - Kulturprogram (15 %)
  - Annan folkbildningsverksamhet (5 %)
- Tillgänglighetsbidrag 8 %

Fördelningsprinciper Uppsala kommun

Verksamhetsbidraget kan fördelas enligt samma principer som folkbildningsrådet tillämpar för det statliga stödet. Organisationsbidraget och tillgänglighetsbidraget måste anpassas efter kommunala förutsättningar och hur dessa ska fördelas beskrivs nedan.

Organisationsbidrag

Bidraget fördelas mellan de studieförbund som vid slutrapportering av verksamheten två år före bidragsåret redovisade minst 2 000 studietimmar och minst 100 unika deltagare. Respektive studieförbund får del av organisationsbidraget i proportion till sin andel av det antalet unika deltagare i studiecirkel.

Tillgänglighetsbidrag

Bidraget syftar till att underlätta utveckling av verksamheten så att den är tillgänglig för personer med funktionsnedsättning och behov av särskilt stöd. Hälften av bidraget baseras på antalet studietimmar och hälften baseras på antalet rapporterade deltagare i verksamhet där någon eller några deltagare varit i behov av särskilda insatser. Hälften baseras på slutrapporterad verksamhet två år före bidragsåret och hälften baseras på ett genomsnitt av slutrapporterad verksamhet tre och fyra år före bidragsåret. Bidraget fördelas på verksamheter med personer med funktionsnedsättning som har haft behov av förstärkta insatser i studiecirkel, annan folkbildningsverksamhet och kulturprogram. Endast verksamhet som har inneburit merkostnader kan rapporteras och ge rätt till bidrag.

Ansökan

Ansökan om stöd ska vara kommunen tillhanda på särskild blankett senast den 31 januari (infaller det på en helg godtas nästföljande vardag). Till ansökan bifogas:

- Verksamhetsplan

Redovisning

Redovisning lämnas senast den 30 april för föregående års verksamhet. Redovisning ska ske på särskild blankett. Till redovisningen bifogas:

- Underskrivet kommunsammandrag
- Bokslut
- Revisionsberättelse

Utbetalning

Stödet betalas ut under juni eller juli.

Stöd för kommuners bidragsgivning till studieförbund

Bakgrund

Den 1 januari 2024 införde Folkbildningsrådet ett nytt system för hur statsbidraget fördelas mellan studieförbunden. Det nya bidragssystemet är utformat för att främja kvalitet och förtydliga studieförbundens olika profiler.

Statsbidraget fördelas vart tredje år mellan studieförbunden i ett kvalitetsbedömningssystem som ska ge förutsättningar för långsiktig planering. Varje studieförbund lämnar in ett verksamhetsåtagande för en treårsperiod, där de beskriver vilken verksamhet de tänker genomföra, vilka målgrupper de vill nå och hur de planerar att bedriva folkbildning utifrån sin profil. Den planerade verksamheten ska kopplas till fem kvaliteter som följs upp med hjälp av kvalitetsindikatorer.

Fördelningsmodellen är svår att efterlikna i kommunernas och regionernas bidragsgivning till studieförbunden utan kraftigt utökad administration.

Folkbildningsrådet har därför tagit fram en modell med tillhörande verktyg som kommuner kan använda sig av och som bygger på kvalitetssäkrad statistik och som ansluter till Folkbildningsrådets kvalitetsindikatorer. Modellen ersätter inte respektive kommuns ansvar vad gäller beredning, beslut och uppföljning av bidragen. Var och en måste säkerställa sin egen myndighetsutövning.

Kommunmodellen i huvuddrag

Det nya statsbidragssystemet innebär en förflyttning från att fördela på kvantitet till att fördela på kvalitet. Kommunmodellen ansluter till samma fem verksamhetskvaliteter som statsbidraget och de kvalitetsindikatorer som går att bryta ner på kommunnivå. Fördelningen består av två delar.

I den ena delen fördelas medel utifrån statsbidragssystemets kvaliteter i verksamheten. Fördelningen sker i ett rankingsystem för kvaliteter i de arrangemang som är genomförda i den aktuella kommunen. I denna del finns det möjlighet för kommuner att prioritera bland flera angelägna uppgifter för studieförbunden. Hur detta går till beskrivs senare i dokumentet.

Den andra delen fördelas utifrån information om genomförd verksamhet i den aktuella kommunen. Denna del liknar det tidigare statsbidragssystemet, men med ökat fokus på unika deltagare och mindre fokus på studietimmar. Informationen uppdateras om det görs rättelser i verksamheterna.

Att fortsätta låta en del av fördelningen utgå ifrån omfattningen av genomförd verksamhet värnar pågående verksamheter och bidrar till stabilitet. Att nå många medborgare med folkbildning är en central uppgift för studieförbunden.

Modellen tillhandahålls i ett digitalt verktyg där all information som behövs för att göra bidragsfördelningen finns. I verktyget finns också möjlighet att hämta hem årsrapporter med information för de olika studieförbunden i den aktuella kommunen. Rapporterna syftar till att ge ett underlag för kommunens uppföljning och fördjupade analys. För den som har beslutat om ett annat sätt att fördela går det bra att endast använda rapportfunktionerna.

Så går fördelningen till

Den summa som kommunen vill fördela till studieförbunden enligt Folkbildningsrådets modell för kommunbidrag till studieförbunden delas upp enligt följande procentsatser.

Verksamhetsår: 60 procent på senaste året och 40 procent på året före.

---

8 PROCENT: FEM VERKSAMHETSKVALITETER

---

100 procent: Uppdelat på de fem kvaliteterna

---

92 PROCENT: GENOMFÖRD VERKSAMHET

---

60 procent: Studiecirkel

---

60 procent: Unika deltagare

---

60 procent: I verksamhet i kommunen

---

40 procent: Folkbokförda i kommunen

---

40 procent: Verksamhet

---

50 procent: Antal arrangemang

---

50 procent: Antal studietimmar

---

20 procent: Annan folkbildningsverksamhet

---

60 procent: Unika deltagare

---

60 procent: I verksamhet i kommunen

---

40 procent: Folkbokförda i kommunen

---

40 procent: Verksamhet

---

50 procent: Antal arrangemang

---

50 procent: Antal studietimmar

---

20 procent: Kulturprogram

---

100 procent: Antal arrangemang

Fördelning utifrån kvalitetsranking

De fem verksamhetskvaliteterna försöker fånga innebörden av folkbildning. Studieförbunden arbetar med dessa utifrån sina olika profiler. Genom att planera verksamheten utifrån de fem kvaliteterna uppfylls statens syften med stödet till folkbildningen. Verksamhetskvaliteterna är:

- Bildning
- Demokrati och delaktighet
- Utbildning
- Civilsamhälle
- Kulturliv

I kommunmodellen följs verksamhetskvaliteterna med hjälp av kvalitetsindikatorer i ett rankingsystem. Indikatorerna fungerar som mätinstrument som lyfter fram olika aspekter av verksamhetens kvaliteter. Till exempel kan andelen utbildade cirkelledare ge en indikation om bildningskvaliteten. Indikatorerna utvecklas över tid med inspel från studieförbunden.

Bidraget fördelas per verksamhetskvalitet, oavsett hur många indikatorer som finns inom varje kvalitet. Varje indikator har därför lika stor påverkan inom sitt område.

Exempel på ranking på indikatornivå:

- Utbildade ledare (indikator 3) rankas på andel arrangemang (studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet) inom varje studieförbund med utbildad ledare. Högst andel ger högst ranking och därefter fallande.
- Kortutbildade i verksamhet (indikator 7) beräknas utifrån om andelen kortutbildade i verksamheten är högre än snittet kortutbildade i befolkningen, det vill säga om den är kompensatorisk. Om kompensatorisk ges högsta ranking, om inte kompensatorisk en lägre ranking. Kortutbildad är den som har högst tvåårig gymnasieutbildning.

En mer utförlig beskrivning av indikatorerna finns i bilaga 1.

Fördelning utifrån genomförd verksamhet

En beräkning om fördelning som görs i maj 2026 baseras på genomförd verksamhet för 2024 med 40 procent och 2025 med 60 procent.

Medel fördelas alltså utifrån genomförd verksamhet i den aktuella kommunen de senaste två åren.

- Unika deltagare, utifrån verksamhetskommun och folkbokföringskommun, 60 procent
- Studietimmar 40 procent

De olika verksamhetsformerna tillgodoräknas på följande vis:

- Studiecirkel 60 procent
- Annan folkbildningsverksamhet 20 procent
- Kulturprogram 20 procent

Avdrag för rättelser som ett resultat av studieförbundens internkontroll eller Folkbildningsrådets granskningar görs på den totala summan unika deltagare och studietimmar. Detta gäller både studiecirklar och annan folkbildningsverksamhet. För kulturprogram dras antal rättade arrangemang av från totala summan av kulturprogram.

Valbara delar

Det är möjligt att göra vissa val i modellen. De fem verksamhetskvaliteterna är förinställda på en jämn fördelning, med 20 procent på vardera kvaliteten. Detta går att justera om man önskar ge en eller två kvaliteter en större tyngd.

Rapport om verksamheten

Folkbildningsrådet tillhandahåller också rapporter om studieförbundens verksamhet i verktyget. Rapporterna innehåller såväl information om verksamhetskvaliteterna som genomförd verksamhet. Dessa kan användas för kommunens uppföljning och dialog med studieförbunden.

Rapporterna följer SCB:s sekretessregler som syftar till att säkerställa anonymitet för enskilda deltagare i verksamheten.

Att tänka på vid införande

Eftersom den nya modellen är ett delvis nytt sätt att fördela medel till studieförbunden på kan kommunen behöva ta ställning till om det finns behov av att fasa in modellen. Det kan göras på olika sätt men kan exempelvis ske genom att kommunen fortsätter att fördela hälften av bidraget på tidigare sätt (om tidigare statistik fortsatt finns hos SCB) eller som ett genomsnitt av de senaste årens bidrag samt hälften enligt det nya sättet under en övergångsperiod.

Anslutning och avgiftsfinansiering av verktyget

Kommunerna beslutar själva om och hur bidrag till studieförbunden ska fördelas. Det är frivilligt att använda Folkbildningsrådets kommunverktyg. Kommunen kan också kombinera modellen med egna regler, till exempel krav på ansökan, krav på viss verksamhet eller krav på lokal närvaro.

För att kunna ta ställning till erbjudandet kan kommunen få ett kostnadsfritt testkonto i 60 dagar. Om kommunen vill fortsätta använda verktyget efter testperioden beställs det.

Avgiften för kommunverktyget är för närvarande 0,9 procent av kommunens bidrag till studieförbunden, dock högst 35 000 kronor per år. Avgiften ska täcka Folkbildningsrådets kostnader för att utveckla och förvalta verktyget.

När kommunen beställer kommunverktyget åtar den sig att varje år redovisa hur mycket medel som fördelas till studieförbunden och på vilket sätt.

Kommunen åtar sig också att medverka i uppföljning och utvärdering för fortsatt utveckling av kommunmodellen.

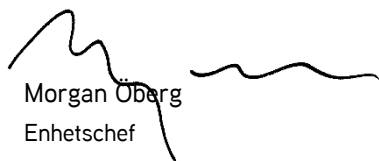
Kommunen behöver inte fördela enligt Folkbildningsrådets kommunmodell för att använda verktyget. Det går bra att endast använda rapportdelen med statistik och vissa kvalitetsindikatorer.

Kontakt

Beställning av kommunverktyget görs på forms.office.com/e/y3ErvfMVbh.

Frågor kan mejlas till studieforbund@folkbildningsradet.se eller besvaras av handläggare Annika Stigmark på telefon 08-412 48 09.

För Folkbildningsrådet

Morgan Öberg
Enhetschef

Annika Stigmark
Handläggare

Bilaga 1

Beskrivning av modell för kommunbidrag till verksamhet i studieförbunden

Utgångspunkter

- Verksamhetens kvaliteter som beskrivs i *Statsbidrag till verksamhet i studieförbunden (23/00383)*
- Kvalitetsindikatorer från *Riktlinjer för kvalitetsbedömningssystem för statsbidrag till studieförbunden – del B (23/00668)*

Bakgrund

Modellen ansluter till statsbidragssystemet och de fem verksamhetskvaliteter som ingår där.

Till verksamhetens kvaliteter kopplas kvalitetsindikatorer för de arrangemang som är genomförda i den aktuella kommunen. De indikatorer som går att bryta ner på kommunnivå används.

Utöver verksamhetens kvaliteter så innehåller modellen en andra del som liknar det tidigare systemet genom att det baseras på genomförd verksamhet, men med olika faktorer som exempelvis annan folkbildningsverksamhet och fokus på unika deltagare.

Verksamhetens kvaliteter

Bildning

Folkbildningen är en bred folklig rörelse som studieförbunden bidrar till att skapa förutsättningarna för. Verksamheten är deltagarstyrd. Studiecirklar och kulturaktiviteter möter människors behov av lärande, kultur, gemenskap och personlig utveckling vid olika tillfällen i livet och ger kunskaper och färdigheter. Studieförbunden arbetar aktivt för att nå en mångfald av människor och ge möjligheter till bildningsresor.

Folkbildningen i studieförbunden är fri och frivillig. Det betyder att deltagarnas bildningsprocesser styrs av deras egna intressen och ambitioner

och att studieförbunden är självständiga aktörer i samhället. Cirkelledare och andra pedagogiska ledare är avgörande för kvaliteten i verksamheten. Verksamheten bedrivs med progression, så att den bygger vidare på deltagarnas tidigare kunskaper och färdigheter.

Studieförbundens folkbildningsverksamhet stärker människor och stärker på det viset samhället. Studiecirkelarna är det viktigaste redskapet. Studiecirkeln är en flexibel form som bygger på möte, samarbete, samtal, skapande och reflektion med olika betoning på dessa delar. Studiecirkeln är anpassad till deltagares skiftande behov, till samhällsbehov, utbildningsbehov och till olika sammanhang i lokalsamhället, civilsamhället och i kulturlivet.

- Bred folklig rörelse (indikator 1)
  - Rankas fallande på andel av befolkning i kommunen som nås. Unika deltagare räknas en gång inom varje studieförbund. Studieförbund med högst andel ges 8 därefter studieförbunden fallande.
  - Rapporten visar andel av befolkning i kommunen som nås, per studieförbund.
- Utbildade ledare (indikator 3)
  - Rankas fallande på andel arrangemang (studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet) inom varje studieförbund med utbildad ledare. Studieförbund med högst andel räknas 8 därefter studieförbunden fallande.
  - Rapporten visar andel av arrangemang inom varje studieförbund med utbildad ledare.
- Studiecirkeln som bas (indikator 4)
  - Rankas utifrån andelen studiecirkel. Andel studiecirkel mellan 40 och 60 procent rankas 8, över 60 procent ger lägst ranking, under 40 procent ger ranking 1 och uppåt.
  - Rapporten visar andel studiecirkel av den totala verksamheten per studieförbund.

Demokrati och delaktighet

De grupper som verkar inom folkbildningen använder demokratiska arbetsformer. Deltagarna får redskap att påverka sin egen situation och samhället. Detta tillsammans med verksamhetens stora omfattning gör att folkbildningen bidrar till ett aktivt medborgarskap och stärker och utvecklar demokratin.

Folkbildningen är kompensatorisk genom att den särskilt verkar med och för dem som samhälle, kulturliv och utbildning annars är mindre tillgängligt för. Studieförbunden når särskilt deltagare som är kortutbildade, deltagare som är utrikes födda och deltagare med funktionsnedsättning. Studieförbunden erbjuder en verksamhet som är tillgänglig för alla.

Studieförbunden är demokratiska aktörer som förmedlar och förankrar respekt för de mänskliga rättigheterna och för grundläggande demokratiska värderingar. Studieförbunden motverkar diskriminering, bristande jämställdhet och antidemokratiska tendenser.

Studieförbunden inbjuder till inkluderande möten och är på så sätt en integrerande samhällskraft. Studieförbunden verkar för att nå nya deltagare. Genom studieförbundens rikstäckande verksamhet är de en utvecklande, innovativ och demokratistärkande resurs för lokalsamhället och för medborgarna.

- Kortutbildade i verksamhet (indikator 7)
  - Kortutbildade är deltagare med utbildning kortare än treårigt gymnasium.
  - Rankas utifrån om andelen kortutbildade i verksamheten är högre än snittet i befolkningen i kommunen (kompensatorisk nivå), som ger ranking 8. Är andelen lägre än snittet i befolkningen ges ranking 4.
  - Rapporten visar med en markering om studieförbunden har kompensatorisk nivå. Redovisas med hänsyn till SCB:s sekretessregler om anonymitet i verksamheten.
- Utrikesfödda i verksamhet (indikator 8)

- Rankas utifrån om andelen utrikesfödda i verksamheten är högre än snittet i befolkningen i kommunen (kompensatorisk nivå), som ger ranking 8. Är andelen lägre än snittet i befolkningen ges ranking 4.
- Rapporten visar med en markering om studieförbunden har kompensatorisk nivå. Redovisas med hänsyn till SCB:s sekretessregler om anonymitet i verksamheten.
- Riktade arrangemang för målgrupp (indikator 10)
  - Rankas utifrån studieförbund med flest antal riktade arrangemang till målgruppen funktionsnedsatta.
  - Rapporten visar antal riktade arrangemang per studieförbund.
- Nå nya deltagare (indikator 12)
  - Till nya deltagare räknas den som inte deltagit i något studieförbunds verksamhet under tre år före mätåret.
  - Rankingen görs så att andelen nya deltagare mellan 25 och 75 procent ger ranking 8, över 75 procent ger ranking 1, upp till 25 procent rankas studieförbunden.
  - Rapporten visar andelen nya deltagare nationellt per studieförbund, då data på kommunnivå saknas på grund av SCB:s sekretessregler om anonymitet i verksamheten.

Utbildning

Studieförbunden är en viktig resurs för lärandet som en livslång process.

Studieförbundens verksamhet ger kompetensutveckling och studiemotivation. Den stärker deltagarnas ställning i arbetslivet, särskilt för dem med kort utbildning och dem som står långt från arbetsmarknaden. Därigenom bidrar studieförbunden till att minska utbildningsklyftorna i samhället.

Studieförbundens verksamhet ger deltagare generella kompetenser, som kan valideras av studieförbunden.

- Lärande som livslång process (indikator 13)

- Ranking görs så att ju fler ålderskategorier i studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet som nås desto högre ranking. En till två åldersgrupper ger ranking 1, tre åldersgrupper ger ranking 3, fyra åldersgrupper ger ranking 6, fem åldersgrupper ger ranking 8.
- Rapporten visar den största åldersgruppen som studieförbundet når, då deltagardata inte kan visas med hänsyn till SCB:s sekretessregler om anonymitet i verksamheten.
- Kortutbildade i arbetsför ålder (indikator 15)
  - Kortutbildade är deltagare med utbildning kortare än treårigt gymnasium.
  - Ranking görs utifrån andel kortutbildade av befolkningen som nås. Högst andel ger ranking 8 och därefter fallande.
  - Rapporten visar andel kortutbildade av befolkningen som nås.

Civilsamhälle

Studieförbunden är en del av civilsamhället. De är demokratiska verktyg för civilsamhället och dess idéutveckling. Studieförbundens verksamhet stödjer föreningslivet att fullgöra sina uppgifter och nå sina mål.

Folkbildningsverksamheten i civilsamhället ger stöd åt ledares och medlemmars kunskapsutveckling och åt ett aktivt föreningsmedlemskap. Verksamheten omfattar en mångfald av inriktningar, även politiska och religiösa, och stödjer deltagarnas fria åsiktsbildning.

Studieförbunden tillgodoser folkbildningsbehov i nya föreningar och rörelser.

Studieförbundens folkbildningsverksamhet med civilsamhällets organisationer kan omfatta samverkan om resurser för genomförandet genom lokaler, ledare, utrustning och studiematerial.

- Utbildade ledare (indikator 3)
  - Rankas fallande på andel arrangemang (studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet) inom varje studieförbund med utbildad

ledare. Studieförbund med högst andel räknas 8 därefter studieförbunden fallande.

- Rapporten visar andel av arrangemang inom varje studieförbund med utbildad ledare.
- Förenings- och organisationsutvecklande verksamhet (indikator 18)
  - Utgår ifrån ämnen som kategoriserats som förenings- och organisationsutvecklande för alla verksamhetsformer.
  - Rankas så att störst antal arrangemang ger ranking 8 och därefter fallande per studieförbund.
  - Rapporten visar antal arrangemang per studieförbund.

Kulturliv

Folkbildningen är en kulturarena som täcker hela Sverige. Studieförbunden bidrar till ett rikt och lokalt förankrat kulturliv med en mångfald av uttrycksformer och ett tillgängligt utbud av kulturella fritidsaktiviteter. Utgångspunkten är kulturens egenvärde.

Studieförbunden kompletterar samhällets övriga kulturutbud och sänker trösklarna till kulturen.

Studieförbunden stödjer den lokala amatörkulturen och erbjuder möjlighet till kulturövande och eget skapande med folkbildningens metoder.

Verksamheten innehåller möten mellan yrkesverksamma och ideella kulturutövare. Den erbjuder en rikstäckande arbetsmarknad för professionella kulturskapare.

- Kulturutbud (indikator 21)
  - Utgår ifrån ämnen som kategoriserats som kultur i alla verksamhetsformer.
  - Rankas utifrån om studieförbundet har såväl kulturprogram som studiecirkel och/eller annan folkbildningsverksamhet och ger ranking 8, annars ges ranking 4.

- Rapporten visar antal kulturprogram samt totalt antal studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet inom kulturämnena per studieförbund.
- Egna kulturprogram och kulturprogram i samverkan (indikator 22)
  - Mellan 20 och 80 procent egna kulturprogram ger ranking 8, över 80 procent ger ranking 1, under 20 procent rankas studieförbunden.
  - Rapporten visar andelen egna kulturprogram per studieförbund.
- Kulturformer (indikator 23)
  - Rankas utifrån mångfalden kulturformer, studieförbund med flest kulturformer ges ranking 8 och därefter fallande.
  - Rapporten visar antal kulturprogram per kulturform, per studieförbund.
- Medverkande i kulturprogram (indikator 25)
  - Rankas utifrån om de båda medverkandekategorierna *yrkesverksamma* och *inte yrkesverksamma* finns. Om båda finns ges ranking 8, om bara en kategori finns ges ranking 1 och om ingen kategori finns ges ranking 0.
  - Rapporten visar antal kulturprogram per medverkandekategori (*yrkesverksamma*, *inte yrkesverksamma*, *ingen medverkande*), per studieförbund.

Genomförd verksamhet

En beräkning om fördelning som görs i maj 2026 baseras på genomförd verksamhet för 2024 med 40 procent och 2025 med 60 procent.

Medel fördelas alltså utifrån genomförd verksamhet i den aktuella kommunen de senaste två åren:

- Unika deltagare, utifrån verksamhetskommun och folkbokföringskommun, 60 procent
- Studietimmar 40 procent

De olika verksamhetsformerna tillgodoräknas på följande vis:

- Studiecirkel 60 procent
- Annan folkbildningsverksamhet 20 procent
- Kulturprogram 20 procent

Avdrag för rättelser som ett resultat av studieförbundens internkontroll eller rådets granskningar görs på den totala summan unika deltagare och studietimmar. Detta gäller både studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet. För kulturprogram dras antal rättade arrangemang av från totala summan av kulturprogram.

Valbara inställningar

Kommunen kan prioritera vissa kvaliteter genom att vikta dem högre. Utgångsläget är att alla kvaliteterna viktas lika.

Undantagsregler

För att beräkningar ska fungera i kommunmodellen krävs en miniminivå av verksamhet (minst tre arrangemang, minst fem unika deltagare och minst tio studietimmar redovisade i kommunen det senaste verksamhetsåret).

Det går även att undanta studieförbund i fördelningen om kommunen har högre krav på verksamhetens omfattning eller om andra kommunala grundkrav inte är uppfyllda.

Avrundningsregler

Kommunmodellen avrundar belopp som ska fördelas till närmaste hela tusentals kronor.

Rapport

Till modellen hör en rapport som presenterar statistik och värden från kvalitetsindikatorerna och upparbetad verksamhet. Redovisas med hänsyn till SCB:s sekretessregler för anonymitet i verksamheten.

Bilaga 2

Allmänna avtalsvillkor för tillhandahållande av Folkbildningsrådets kommunverktyg om verksamhet i studieförbunden

Gäller från och med 1 oktober 2025

1. Allmänt

Dessa allmänna avtalsvillkor gäller då Folkbildningsrådet (802015-8690) tillhandahåller tjänsten kommunverktyg om studieförbund.

Avtal om tjänsten ska anses ingånget när Folkbildningsrådet bekräftat kommunens beställning och den första avgiften har betalats.

2. Definitioner

Kommunverktyget: Ett system/tjänst för statistik, indikatorer och rättelser. Vid en senare tidpunkt också bidragsberäkning enligt Folkbildningsrådets kommunmodell.

Årsavgift: Den avgift som kommunen betalar för tillgång till kommunverktyget.

Kontaktperson: Den person som kommunen utser som ansvarig för kommunikationen med Folkbildningsrådet.

3. Parternas åtaganden

Folkbildningsrådet ska:

- Tillhandahålla kommunverktyget enligt dessa allmänna avtalsvillkor.
- Senast den 1 maj årligen uppdatera verktyget med data för det senaste avslutade verksamhetsåret.
- I god tid informera om ändringar i kommunmodellen genom skrivelse till kommunen.

Kommunen ska:

- Senast den 1 december lämna en rapport till Folkbildningsrådet om hur bidragsgivningen till studieförbunden sett ut enligt rådets instruktioner.
- Meddela ändringar av kontaktperson och faktureringsuppgifter per e-post.

4. Ansvarsbegränsningar

Folkbildningsrådet ansvarar inte för indirekta skador, såsom förlust av data, som kan uppstå till följd av användningen av kommunverktyget.

Folkbildningsrådets ansvar är begränsat till det belopp som kommunen har betalat i årsavgift under det aktuella avtalsåret.

5. Avgift och betalningsvillkor

För tillgång till kommunverktyget betalar kommunen en avgift. Kommunen ska betala avgiften inom 30 dagar från fakturadatum. Folkbildningsrådet fastställer ny avgift varje år och informerar kommunen senast den 1 juni. Den nya avgiften gäller från och med den 1 januari påföljande år.

6. Giltighet, förlängning, uppsägning

Avtalet för tjänsten gäller från och med det datum då kommunen har betalat fakturan och löper till och med den 31 december samma år. Om ingen av parterna säger upp tjänsten skriftligen senast den 30 september förlängs tillgången till tjänsten automatiskt med 12 månader. Uppsägning ska ske skriftligen.

7. Ändringar i de allmänna villkoren

Ändring i de allmänna villkoren ska meddelas senast den 1 juni av Folkbildningsrådet och träder i kraft den 1 januari påföljande år.

8. Tvistlösning

Tvister som uppstår med anledning av detta avtal ska i första hand lösas genom förhandling mellan parterna. Om enighet inte kan nås ska tvisten avgöras av svensk allmän domstol med Stockholms tingsrätt som första instans.

9. Force majeure

Ingen av parterna ska hållas ansvarig för underlåtenhet att fullgöra sina åtaganden enligt detta avtal om underlåtenheten beror på omständigheter utanför partens kontroll, såsom naturkatastrofer, krig, strejk eller myndighetsbeslut.